

Sygn. akt III AUa 2075/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska (spr.)
Sędziowie:	SA Bożena Grubba SA Michał Bober
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2017 r. w Gdańsku

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o składki

na skutek apelacji K. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt VIII U 1446/16

I. oddala apelację;

II. wniosek K. M. zgłoszony na rozprawie w dniu 27 października 2017 r. o umorzenie należności składkowych za okres od stycznia 2002 r. do lutego 2009 r. przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. celem rozpoznania;

III. zasądza od K. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Bożena Grubba SSA Alicja Podlewska SSA Michał Bober

Sygn. akt III AUa 2075/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. (pozwany), na podstawie art. 83 ust 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 121 ze zm.)

określił wysokość zadłużenia K. M. (płatnik) z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy na łączną kwotę 9 334,55 złotych wraz z odsetkami, w tym na:

1. ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 6 285,11 zł oraz odsetki naliczone na dzień 31 maja 2016 r. w kwocie 320 złotych;
2. ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 2 524,23 złotych oraz odsetki naliczone na dzień 31 maja 2016 r. w kwocie 129 złotych;
3. Fundusz Pracy za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 525,21 złotych.

W uzasadnieniu decyzji pozwany wskazał, iż płatnik nie uiścił składek za poddane okresy w całości lub w części, bądź uiścił po terminie płatności ale bez odsetek. Jednocześnie na koncie płatnika nie stwierdzono nienależnie opłaconych składek, które stosownie do art. 24 ust 5 usus mogłyby podlegać zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. M. wniósł o jej zmianę i ustalenie, że nie posiada żadnych zaległości w płatnościach składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Zaprzeczył, aby posiadał zadłużenie w kwocie podanej przez Zakład – zapłacił składki przed datą doręczenia decyzji, zatem nie było podstaw do obciążania go odsetkami. Domagał się zobowiązania pozwanego do przedstawienia stanu rozliczenia wszystkich kont płatnika.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. Oświadczył, iż na dzień wydania decyzji saldo zaległości na koncie płatnika jest zgodne z dokumentami rozliczeniowymi i dowodami wpłat zaksięgowanych w KSI ZUS.

Wyrokiem z dnia 13 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił odwołanie K. M. (punkt 1), zasądził od niego na rzecz pozwanego kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania:

Ubezpieczony K. M. prowadzi działalność gospodarczą.

W dniu 22 lutego 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy płatnika za okres od kwietnia 2015 roku do stycznia 2016 roku w tym:

1. składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 6 981,58 zł oraz należne odsetki w kwocie 220 złotych;
2. składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 2 803,64 złotych oraz należne odsetki w kwocie 78 złotych;
3. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 583,41 złotych.

Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 525,21 złotych oraz należne odsetki w kwocie 0 złotych.

W dniu 5 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakończył wyżej wskazane postępowanie.

Po otrzymaniu powyższych pism płatnik w dniu 2 maja 2016 roku wykonał dziewięć przelewów, zaś w dniu 10 maja 2016 roku trzy przelewy, z których trzy zostały zatytułowane „M”, a w polu „deklaracja” wskazał miesiąc kwiecień 2015 roku. Pierwszy przelew obejmował kwotę 7 201,58 złotych, drugi 2 881,64 złotych zaś trzeci 583,41 złotych.

Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał rozliczenia powyższych wpłat i zarachowania ich na poczet zaległości za miesiąc kwiecień 2015 roku oraz wcześniejsze zaległości obejmujące koszty egzekucji i koszty upomnień z lat 2002 – 2014.

Decyzją z dnia 31 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. określił wysokość zadłużenia ubezpieczonego K. M. z tytułu składek w wysokości 9 334,55 złotych, w tym na:

1. ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 6 285,11 zł oraz należne odsetki w kwocie 320 złotych;
2. ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 2 524,23 złotych oraz należne odsetki w kwocie 129 złotych;
3. Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2015 roku do stycznia 2016 roku w kwocie 525,21 złotych oraz należne odsetki w kwocie 0 złotych.

Powyższa decyzja została ubezpieczonemu doręczona w dniu 15 czerwca 2016 roku.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sądowych oraz aktach ubezpieczeniowych, której prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania jej wiarygodności z urzędu.

Sąd I instancji wyjaśnił, iż zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ww. ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4 ww. ustawy, osoby prowadzące działalność pozarolniczą obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Przepis art. 46 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi z kolei, że płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników (art. 47 ust. 1 pkt 3). Jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolniony, Zakład dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej, bez uwzględnienia wypłaconych zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, zawiadamiając o tym płatnika (art. 48 ust. 1). Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 24 ust. 2 cytowanej ustawy składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej "należnościami z tytułu składek", nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32).

Zasady rozliczania składek określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 78, poz. 465 ze zm.), które w § 3 ust. 4 wskazuje, iż Zakład dokonuje zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego na podstawie prawidłowych raportów lub prawidłowych raportów korygujących. Również § 25 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia stanowi, że Zakład na podstawie prawidłowych raportów dokonuje zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego. Podstawą rozliczeń na koncie płatnika składek jest deklaracja o najwyższym numerze identyfikatora, z uwzględnieniem rozliczonych w niej uznań oraz dokonanych wpłat. Podobna regulacja zawarta jest w § 11 ust. 1.

Rozporządzenie to zawiera też unormowania sytuacji, gdy wpłaty zostały dokonane niezgodnie z przepisami. Stosownie do § 6 ust. 3 i 4 rozporządzenia – wpłaty składek dokonane przez płatnika składek po terminie określonym w ustawie powinny obejmować również odsetki za zwłokę. W przypadku gdy wpłata, o której mowa w ust. 3, nie uwzględnia odsetek za zwłokę, mimo jej dokonania po terminie określonym w ustawie, Zakład rozlicza dokonaną wpłatę proporcjonalnie na pokrycie kwoty zaległych składek oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości z tytułu składek do kwoty odsetek za zwłokę.

Zgodnie zaś z § 11 ust. 3 tego rozporządzenia jeżeli płatnik składek dokona w obowiązującym terminie wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Emerytur Pomostowych, na ubezpieczenie zdrowotne lub na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nieoznaczonej co do okresu, wpłatę tę zalicza się w pierwszej kolejności na pokrycie należności z danego tytułu, poczynając od należności o najwcześniejszym terminie płatności, z zachowaniem w ramach wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne pierwszeństwa zaspokojenia należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych.

Natomiast w myśl § 12 ust. 1 rozporządzenia, jeżeli wpłata składek na ubezpieczenia społeczne jest niższa od kwoty należnych składek rozliczonych w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 ust. 1 pkt 1, w pierwszej kolejności rozlicza się ją na pokrycie należnych składek na fundusz emerytalny i na otwarte fundusze emerytalne. § 13 ust. 1 stanowi, iż jeżeli wpłata składek na ubezpieczenia społeczne jest wyższa niż kwota należnych składek z tego tytułu wynikająca z rozliczenia dokonanego w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy, nadwyżkę pozostałą po pokryciu należnych składek na ubezpieczenia społeczne za dany miesiąc kalendarzowy zalicza się proporcjonalnie na pokrycie zaległych należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych, poczynając od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności.

Ostatnio wskazane przepisy umożliwiają zaewidencjonowanie wpłaconych niezgodnie z deklaracją lub z prawidłowo ustalonymi kwotami za dany miesiąc składek tylko w przypadku, gdy: składka została wpłacona po terminie bez prawidłowo naliczonych odsetek za zwłokę, w niższej lub wyższej kwocie oraz w przypadku składki "nieoznaczonej co do okresu". W dwóch ostatnich sytuacjach wpłatę tę zalicza się w pierwszej kolejności na pokrycie należności z danego tytułu, poczynając od należności o najwcześniejszym terminie płatności, z zachowaniem w ramach wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne pierwszeństwa zaspokojenia należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych (§ 11 ust. 3 rozporządzenia).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż ubezpieczony w przedmiotowej sprawie kwestionował istnienie zaległości w opłacaniu składek za okresy wskazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji z dnia 31 maja 2016 roku, tj. maja 2015 roku do stycznia 2016 roku. W ocenie ubezpieczonego składki te zostały przez niego zapłacone w dniach 2 i 10 maja 2016 roku. Jak wynika zaś z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego ubezpieczony w dniu 2 maja 2016 roku wykonał 3 przelewy z tytułu „M”, oznaczającą składkę większą niż za jeden miesiąc, a w polu „deklaracja” wskazał miesiące kwiecień 2015 roku. Pierwszy przelew obejmował kwotę 7 201,58 złotych, drugi 2 881,64 złotych zaś trzeci 583,41 złotych.

Wskazane powyżej przelewy z tytułu „M” zostały jako opłaty za miesiąc kwiecień 2015 roku i dokonane zostały w kwotach większych niż wynikające za te miesiące zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne czy też FPiGŚP. W związku z powyższym Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób prawidłowy, tj. zgodny z przepisami zacytowanego powyżej rozporządzenia, dokonał rozliczenia nadwyżki z tych przelewów na pokrycie zaległych należności poczynając od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności.

Mając zatem powyższe na uwadze, w ocenie Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał prawidłowego zaliczenia nadwyżki tych wpłat na należności o najwcześniejszym terminie płatności na pokrycie zadłużenia ubezpieczonego z danego tytułu.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c. w związku z wyżej powołanymi przepisami, orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł K. M. zaskarżając go w całości.

Skarżący zarzucił:

A - naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj.

1. art. 477" § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie przez Sąd I instancji, polegające na bezzasadnym oddaleniu odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 31 maja 2016r. nr 100300/71/2016-RKS-474-9581385778,

2. art. 467 § 4 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, tj. zaniechanie zwrotu akt organowi rentowemu, mimo że występowały istotne braki w materiałach dowodowych, wynikające z: zaniechania przez ZUS z urzędu zgromadzenia wszystkich dowodów dotyczących: rozliczeń i płatności powoda z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenia zdrowotne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

3. art. 233 § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez błędne zastosowanie polegające na:

- nieprawidłowym ustaleniu przez Sąd I instancji rozkładu ciężaru dowodu w niniejszej sprawie poprzez bezzasadne uznanie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie był zobowiązany do udowodnienia istnienia zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwotach podanych w decyzji,

- nieprawidłowym ustaleniu przez Sąd I instancji, iż skarżący posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podczas gdy zostało ono spłacone albo wygasło na skutek przedawnienia przed datą doręczenia decyzji ZUS z dnia 31.05.2016r. nr (...) - RKS-474- (...),

- nieprawidłowym ustaleniu przez Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 13 października 2016r. (str. 4), że ZUS prawidłowo dokonał rozliczenia nadwyżki z trzech przelewów dokonanych przez pozwanego w dniu 02.05.2016r. w kwotach 7201,58 zł, 2881,64 zł i 583,41 zł na pokrycie zaległych należności począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności, podczas gdy w ocenie płatnika ZUS dokonał zaliczenia części wpłaty nieprawidłowo w sprzeczności z dyspozycją pozwanego, w oderwaniu od całości rozliczeń powoda w dłuższym okresie czasu - Sąd I instancji nie uwzględnił, że bieżące wpłaty powoda były nieprawidłowo zaliczane na należności, które uprzednio wygasły przez zapłatę albo przedawnienie; organ rentowy w przypadku wątpliwości co do sposobu zaliczenia „nadwyżki” nie wystąpił do płatnika o złożenie oświadczenia, w jaki sposób nadwyżka powinna zostać zaliczona,

- nieprawidłowej ocenie dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności deklaracji złożonych przez powoda, akt i kont rozliczeniowych prowadzonych przez ZUS, dwunastu potwierdzeń przelewów załączonych przez powoda do odwołania od decyzji ZUS z dnia 31 maja 2016r. oraz rozliczenia przedstawionego przez ZUS w notatce z dnia 25 sierpnia 2016r. znak (...) - (...) - RKS oraz w zestawieniu tabelarycznym poprzez wysnucie na ich podstawie mylnych wniosków, że płatnik posiada zadłużenie z tytułu składek w wysokości: 9.334,55 zł, w tym na: ubezpieczenia społeczne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od 2015-05 do 2016-01 w kwocie 6.285,11 zł oraz należne odsetki w kwocie 320,00 zł, ubezpieczenie zdrowotne (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od 2015-05 do 2016-01 w kwocie 2.524,23 zł oraz należne odsetki w kwocie 129,00 zł, Fundusz Pracy (zakres nr deklaracji 01-39) za okres od 2015-05 do 2016-01 w kwocie 525,21 zł oraz należne odsetki w kwocie 0,00 zł, podczas gdy składki zostały zapłacone przez płatnika w pełnej wysokości, albo wygasły przez przedawnienie (płatnik nie posiadał zadłużenia w wysokości wskazanej przez ZUS i zaakceptowanej przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w skarżonym wyroku z dnia 13.10.2016r.),

- brak uzasadnienia wyroku w zakresie dotyczącym pkt 2, w którym Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

4. art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na bezzasadnym obciążeniu płatnika obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego,

B. zarzut naruszeń prawa materialnego, które miały wpływ na wynik sprawy, to jest przepisów:

- § 3 ust. 4, § 6 ust. 1, 3 i 4, § 11 ust. 3, § 12 ust. 1, § 13 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.04.2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 78, póź. 465 ze zmian.) poprzez niewłaściwe zastosowanie,

- art. 32, art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez niewłaściwe zastosowanie.

W związku z powyższym płatnik wniósł o: 1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zmianę w całości decyzji Zakładu i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie, iż płatnik nie posiada żadnych zaległości w płatności składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2015r. do stycznia 2016r., ewentualnie 2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, 3. zasądzenie od pozwanego na rzecz K. M. zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji płatnik zarzucił, iż zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na bezzasadnym oddaleniu odwołania.

Apelujący zarzucił też, że Zakład przed wydaniem decyzji nie odniósł się do wniosków i stanowiska przedstawionego w jego piśmie z dnia 19.04.2016r. zatytułowanym „Wypowiedzenie w sprawie materiałów dowodowych wraz z wnioskami dowodowymi i wnioskiem o zawieszenie postępowania”, które zostało złożone w związku z zawiadomieniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. Inspektorat w G. z dnia 05.04.2016r., doręczonym w dniu 12.04.2016r, nr 100371DZPK16/0000735, znak 100300/71/2016- RKS-474-9581385778. ZUS do daty wydania orzeczenia z dnia 13.10.2016r. nie przedstawił prawidłowego rozliczenia wszystkich kont skarżącego, mimo wielokrotnie ponawianych przez niego wniosków. Wpłaty płatnika dokonane przelewami, których potwierdzenia zostały załączone do odwołania, zostały zaliczone w sprzeczności z jego wolą, w oderwaniu od całości jego rozliczeń. Płatnik zakwestionował zarówno wyliczenie zadłużenia przedstawione w decyzji z dnia 31.05.2016r., jak również w informacji zawartej w piśmie z dnia 07.07.2016r. znak 100300/71/2016- RKS-2741-9581385778.

Istotne braki w materiałach dowodowych i wady decyzji ZUS uzasadniały zastosowanie przez Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie przepisu art. 467 § 4 k.p.c.

Sąd I instancji bezzasadnie w skarżonym wyroku z dnia 13.10.2016r. uznał, że płatnik posiada zadłużenie w wysokości wynikającej z decyzji ZUS z dnia 31.05.2016r.. Skarżący wraz z odwołaniem przedłożył dwanaście potwierdzeń dokonania przelewów na poczet składek wymienionych w decyzji. Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 13.10.2016r. (str. 4) dokonał nieprawidłowej oceny przedstawionych potwierdzeń przelewów. Błędnie przyjął, że ZUS prawidłowo dokonał rozliczenia nadwyżki z trzech przelewów dokonanych przez pozwanego w dniu 02.05.2016r. w kwotach 7201,58 zł, 2881,64 zł i 583,41 zł na pokrycie zaległych należności począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności, podczas gdy ZUS dokonał zaliczenia części wpłaty nieprawidłowo w sprzeczności z dyspozycją, w oderwaniu od całości rozliczeń płatnika w dłuższym okresie czasu, a w przypadku wątpliwości co do sposobu zaliczenia „nadwyżki” nie wystąpił do płatnika o złożenie oświadczenia, w jakim sposób powinna zostać zaliczona.

ZUS Oddział w G. Inspektorat w G. w piśmie z dnia 07.07.2016r. znak 100300/71/2016-RKS- (...) - (...) poinformował płatnika, że na dzień 06.07.2016r. stan jego kont rozliczeniowych przedstawia się następująco: 1. FUS - kwota niedopłaty 83.808,04 zł plus należne odsetki do dnia wpłaty włącznie, 2. FUS - kwota niedopłaty 31.943,40 zł plus należne odsetki do dnia wpłaty włącznie, 3. FP - kwota niedopłaty 6868,06 zł plus należne odsetki do dnia wpłaty włącznie. W powyższym piśmie znajduje się również informacja, że do zapłaty pozostają nieopłacone koszty upomnień

w wysokości 8,80 zł oraz koszty egzekucji w wysokości 673,36 zł. W załącznikach do pisma ZUS z dnia 29.08.2016r. zostały podane te same kwoty zadłużenia. Płatnik zakwestionował powyższe rozliczenie w piśmie z dnia 19.09.2016r. ZUS określił nieprawidłową wysokość zobowiązań powoda. Rozliczenie przedstawione przez ZUS dotyczy bardzo odległych okresów (nawet 2002r.). Większość zobowiązań wymienionych w treści powyższego rozliczenia wygasło przez zapłatę bądź na skutek przedawnienia. Sąd Okręgowy w Gdańsku w toku postępowania o sygn. akt VIII U 1446/16 nie zweryfikował sporządzonego przez ZUS rozliczenia wpłat płatnika.

Sąd I instancji nie odniósł się również do zgłoszonego przez płatnika m.in. w piśmie procesowym z dnia 19.09.2016r. zarzutu przedawnienia należności z tytułu składek wymienionych w zaskarżonej decyzji i pismach ZUS z dnia 07.07.2016r., 25.08.2016r., jak również w tabeli załączonej do pisma ZUS z dnia 25.08.2016r. Bieżące wpłaty płatnika były nieprawidłowo zaliczane na należności, które uprzednio wygasły przez zapłatę albo przedawnienie. Płatnik w związku z pismem organu rentowego z dnia 07.07.2016r, wystąpił do Zakładu pismem z dnia 11.08.2016r. o rozłożenie na raty całości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztów upomnień i postępowań egzekucyjnych. ZUS Inspektorat w G. prowadzi w tej sprawie znak: 100300/71/78341/2016. Płatnik dalej idącym wnioskiem z dnia 29.09.2015r. wystąpił do ZUS o umorzenie całości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztów postępowań egzekucyjnych. Do chwili obecnej postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone.

Sąd I instancji nie wziął pod uwagę, że to ZUS zgodnie z art. 7, art. 77 § 1 w związku z art. 180 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w toku postępowania poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji zobowiązany był podjąć wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy, a także obowiązany był w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatryć materiał dowodowy, a w toku postępowania sądowego powinien wykazać prawdziwość swoich twierdzeń. ZUS nie wykazał, że płatnik posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Naruszenie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku przepisów art. 233 § 1 § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie ma istotny wpływ na wynik sprawy. Na skutek nieprawidłowej oceny materiału dowodowego Sąd I instancji błędnie uznał, iż odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i sporządził wadliwe uzasadnienie wyroku.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych naruszył przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na bezzasadnym zasądzeniu od odwołującego się na rzecz pozwanego kwoty 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w sytuacji gdy odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, a tym samym płatnik nie powinien być obciążony obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania w żadnej części. Wyrok nie zawiera uzasadnienia w zakresie dotyczącym pkt 2. Sąd Okręgowy w Gdańsku nie wyjaśnił przesłanek, którymi kierował się zasądzając od płatnika na rzecz pozwanego tak wysoką kwotę zwrotu kosztów postępowania. Sąd I instancji błędnie przyjął, iż stawka minimalna wynagrodzenia radcy prawnego za reprezentację w niniejszej sprawie wynosi 2400 zł. Sąd I instancji bezpodstawnie przyjął, iż zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7500 zł uzasadnione jest rodzajem i stopniem zawilości sprawy, nakładem pracy pełnomocnika, i wkładem pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i dokonania jej rozstrzygnięcia. W sprawie została sporządzona lakoniczna odpowiedź na odwołanie i krótkie pisma procesowe, które nie wyjaśniły wątpliwości zaistniałych w niniejszej sprawie - przede wszystkim nie przedłożono dowodu doręczenia decyzji. Poza tym na rzecz ZUS zasądzono bardzo wysoki zwrot kosztów zastępstwa procesowego, mimo że postępowania wyjaśniającego zakończonego wydaną decyzją w zasadzie ZUS nie przeprowadził. Decyzja ZUS rażąco narusza prawo - została wydana bez formalnoprawnej podstawy w postaci postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, płatnik nie został zawiadomiony o wszczęciu postępowania i pominięto go na wszystkich etapach postępowania wyjaśniającego.

Przedmiotowy wyrok narusza przepisy § 3 ust. 1, ust. 4, § 6 ust. 3 i 4, § 11 ust. 3, § 12 ust. 1, § 13 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.04.2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek,

do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 78, póź. 465 ze zmian.) poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na bezzasadnym uznaniu przez Sąd I instancji że ZUS prawidłowo dokonał rozliczenia nadwyżki z trzech przelewów dokonanych przez pozwanego w dniu 02.05.2016r. w kwotach 7201,58 zł, 2881,64 zł i 583,41 zł na pokrycie zaległych należności począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności. ZUS dokonał zaliczenia części wpłaty nieprawidłowo w sprzeczności z dyspozycją pozwanego, w oderwaniu od całości rozliczeń pozwanego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Skarżony wyrok został wydany z naruszeniem przepisów art. 32, art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne ustalenie, że płatnik posiada zadłużenie za okres od maja 2015r. do stycznia 2016r. w kwocie wskazanej w decyzji ZUS z dnia 31.05.2016r. W związku z powyższym apelacja jest uzasadniona.

Dodatkowo w piśmie z dnia 16 października 2017r. (k. 137-139 a.s.) płatnik oświadczył, iż nie było podstaw do zaliczenia jego wpłat na poczet kosztów egzekucyjnych, gdyż koszty te nie powstały (w związku z nieskutecznymi doręczeniami płatnikowi odpisów tytułów wykonawczych) i były niecelowe w sytuacji gdy zobowiązania wygasły przez zapłatę bądź przedawnienie. Wniósł o zobowiązanie pozwanego do: przedstawienia pełnych akt egzekucyjnych wraz z tytułami wykonawczymi dotyczącymi składek objętych tymi tytułami tj.: na FUS maj 2003-marzec 2015r., FUZ maj 2003 – październik 2007r, marzec 2008-marzec 2015er., FP maj 2003- marzec 2015r - w celu zweryfikowania prawidłowości zaliczenia części jego wpłat na poczet upomnień i kosztów egzekucyjnych (pismo płatnika z dnia 17 lipca 2017r. k. 1101-102 a.s), przedstawienia dowodów doręczenia mu poszczególnych tytułów wykonawczych w celu weryfikacji sposobu zaliczenia wpłat w szczególności z dnia 02 maja 2015r. (pismo płatnika z dnia 16 października 2017r.)

W odpowiedzi na apelację pozwany organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od płatnika kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych. W ocenie pozwanego Sąd I instancji prawidłowo ocenił materiał dowodowy i ustalił stan faktyczny. Pozwany dokonał rozliczenia nadwyżki zgodnie z § 11 ust 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczególnych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację należało oddalić, gdyż nie zawiera zarzutów skutkujących koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem sporu jest istnienie zaległości składkowych (FUS, FUZ, FP) i odsetkowych płatnika z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od maja 2015 r. do stycznia 2016 r. W tym miejscu zauważyć należy, iż przedmiotowa decyzja Zakładu nie obciążała płatnika obowiązkiem zapłaty składek i odsetek z tytułu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za ww. okres

Wysokość zaległości składkowych pozwany ustalił w decyzji na łączną kwotę 9334,55 zł oraz odsetki od składek na FUS w kwocie 320 zł i na FUS w wysokości 129 zł.

W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, minimalną podstawę wymiaru składek emerytalno- rentowych dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą normuje przepis art. 18 ust 8 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U 2017.1778 – dalej „usus”) i jest to zadeklarowana kwota nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 01 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Wysokość minimalnej składki przedsiębiorcy w okresie maj-grudzień 2015r. wynosiła 1092,28 zł (FUS 696,47, FUZ 279,41 zł, FP 58,20 zł), w styczniu 2016r. 1121,52 zł (FUS 713,35 zł, FUZ 288,95 zł, FP 59,61 zł). Termin uiszczania zobowiązań składkowych dla przedsiębiorcy (osoby fizycznej opłacającej składkę wyłącznie za siebie) normuje przepis art. 47 ust 1pkt 1 usus – tj. do 10 dnia następnego

miesiąca. Wysokość odsetek za zwłokę od nieopłaconych w terminie składek określana jest - stosownie do art. 32 *us.*, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (art. 56). W spornym okresie odsetki od zaległości podatkowych wynosiły 8%. (Mon. Pol. z 2014 r. poz. 905, z 2016 r. poz. 20). Podkreślić należy, iż były to minimalne składki dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą tj. obliczone od kwoty podstawy wymiaru składek nie niższej niż 60% kwoty przeciętnego wynagrodzenia (które w 2015r. wynosiło 3959 zł), tj. od kwoty 2375,40 zł.

Z powyższego wynika, iż w przedmiotowej decyzji pozwany ustalił, iż za sporny okres płatnik zalega z płatnością składek na FUS, FUZ, FP obliczonych od minimalnej podstawy wymiaru składek obowiązujących w ww. okresie dla przedsiębiorcy, a odsetki naliczył w sposób określony powołanymi przepisami od minimalnych składek i przy zastosowaniu stawki procentowej obowiązującej dla zaległości podatkowych. Inaczej mówiąc wskazana w decyzji kwota składek jest minimum jakie przedsiębiorca w spornym okresie winien uiścić. Kwota odsetek została obliczona prawidłowo od składek na FUS i FUZ w minimalnej wysokości. Zatem jest to również minimalna kwota odsetek jaką za sporne okresy rozliczeniowe od poszczególnych składek przedsiębiorca musiałby zapłacić. Niesporne jest przy tym, iż w okresie od maja 2015r. do stycznia 2016r. skarżący prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą (potwierdził to również na rozprawie apelacyjnej w dniu 05 maja 2017r.), a tym samym z tego tytułu podlegał obowiązkowi ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeń zdrowotnych, opłacania składek na FP (art. 6ust 1 pkt 5 *us.*, art. 104 ust 1 pkt 3 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudniania i instytucjach rynku pracy, Dz.U.2017.1065 j.t.; art. 66 ust 1c i art. 84 ust 1 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz.U.2016.1793 j.t. ze zm.), czego konsekwencją jest obowiązek terminowego uiszczania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne i FP. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż kwota należności składkowych ustalona przez Zakład w przedmiotowej decyzji za sporny okres została obliczona prawidłowo. Jest to – co wskazano wyżej - minimum jakie skarżący, jak przedsiębiorca winien zapłacić za sporny okres. Nieskutecznie zatem, nadto ogólnikowo i gołosłownie, skarżący w apelacji kwestionuje powyższe wyliczenie.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż dla dokonania ustalenia w przedmiocie składki należnej na FUS, FUS, FP za sporny okres od przedsiębiorcy i wysokości odsetek za zwłokę od tych składek w związku z ich nieopłaceniem zbędne jest dokonywanie rozliczenia stanu konta skarżącego w tym za okres poprzedzający sporny. Wysokość minimalnych składek oraz wysokość odsetek normują bowiem przepisy prawa.

Apelujący stoi na stanowisku, iż zadłużenie nie istnieje, gdyż pokrył je trzema przelewami wykonanymi dnia 02 maja 2016 r. Pośrednio zatem jest to przyznanie okoliczności, iż przynajmniej do tej daty (02 maja 2016r.) należnych składek nie uiścił. Weryfikując i precyzując ustalenia faktyczne Sądu I instancji wskazać w tym miejscu trzeba, iż w dniu 2 maja 2016 r. płatnik wykonał trzy przelewy oznaczone „typ wpłaty M” (składka większa niż za jeden miesiąc) „deklaracja kwiecień 2015r.” uiszczając: na konto FUS ((...)) 7 201,58 zł; na konto FUZ ((...)) 2 881,64 zł; na konto FP ((...)) 583,41 zł. Należności składkowe za kwiecień 2015 r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej przez płatnika wynosiły: na FUS – składki w kwocie 696,47 zł i odsetki od tych składek 54 zł, na FUZ - składki 279,41 zł i odsetki od tych składek 22 zł, na FP 58,20 zł (vide rozliczenie wpłat – załącznik do pisma ZUS z 25 sierpnia 2016r. k. 27 – 29). Łącznie daje to sumę 1110,08 zł. Kwota wpłacona przez płatnika w dniu 02 maja 2016r. tj. łącznie 10.666,63 zł była zatem wyższa niż kwoty należności składkowych wynikające z rozliczenia dokonanego w deklaracji za ww. miesiąc, w tym kwoty wpłacone na poszczególne Fundusze przekraczały kwoty należności składkowych na te Fundusze za kwiecień 2015r.. W takiej sytuacji, zgodnie z § 13 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2008.465 ze zm. – dalej „rozporządzenie”), nadwyżkę zalicza się proporcjonalnie na pokrycie zaległych należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych, począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności. Zgodnie z § 13 ust 3 i 4, z kwoty pozostałej po rozliczeniu, pokrywa się należności z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne, a w dalszej kolejności na należności Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – począwszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności. Analogiczne unormowanie dotyczące wpłat składek na ubezpieczenie zdrowotne i FP zawierają przepisy § 15 i § 16 rozporządzenia. Przy tym stosownie do art. 24 ust. 2

ustawy z dnia 13 października 1998r. usus, przez "należności z tytułu składek", należy rozumieć: składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkową opłatę. Należności te nieopłacone w terminie, podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Wskazać też trzeba, iż do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne - art. 32 usus.

Zarzut skarżącego, iż organ rentowy winien wystąpić do płatnika „o złożenie oświadczenia w jaki sposób nadwyżka winna zostać rozliczona” nie ma zatem żadnego oparcia w powołanych przepisach. W świetle prawidłowo wskazanego przez Sąd I instancji przepisu § 11 ust 1 rozporządzenia, bezzasadny jest również zarzut skarżącego, iż wpłaty z dnia 02 maja 2015r. zostały zaliczone przez pozwanego sprzecznie z wolą płatnika i z jego dyspozycją, skoro w dokumencie płatniczym wskazał jedynie „kwiecień 2015r.” i pozwany wpłacone kwoty w pierwszej kolejności rozliczył na należności składkowe za ten miesiąc, a pozostałą różnicę (nieoznaczoną przez skarżącego co do okresu) rozliczył stosownie do § 13, 15, 16 rozporządzenia tj. na poczet należności z danego tytułu, poczynając od należności o najwcześniejszym terminie płatności.

Z powyższych przepisów wynika, iż pozwany z „nadwyżkę” uiszczoną 2 maja 2016r. (tj. kwoty pozostałej po rozliczeniu wpłaty na kwiecień 2015r.) winien rozliczyć na poczet należności o najwcześniejszym terminie płatności. Winien zatem pokryć z nich składki za sporny okres maj 2015- styczeń 2016r. o ile skarżący nie miałby zaległości o wcześniejszym terminie płatności. Skarżący na rozprawie apelacyjnej przyznał, że w latach od 2002 do 2016r. nie odprowadzał składek na ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności, gdyż była ona niedochodowa. Poza sporem jest również, iż w dacie 19 kwietnia 2017 r. – zatem już po wydaniu przedmiotowej decyzji przez ZUS i w toku niniejszego postępowania – płatnik zawarł z pozwanym układ ratalny i wniósł o umorzenie zaległości składkowych. W myśl postanowień tego układu ratalnego płatnik zobowiązał się do spłaty - w ratach do marca 2025 r. - swojego zadłużenia z tytułu należności składkowych i tak: 1) z tytułu należności na FUS za okres od lipca 2002r. do marca 2016r. kwoty 83.808,04 z odsetkami 58.576 zł, 2) z tytułu należności na FUZ za okres od września 2002 r. do marca 2016r. kwot 31.942,40 zł (składki) i 20.900 zł (odsetki), 3) z tytułu należności na FPiFGŚP kwotę 6868,06 zł (składki) i 4592 zł (odsetki). Powyższym układem ratalnym strony uzgodniły spłatę m.in. spornego zadłużenia. Stwierdzić zatem trzeba, iż skoro skarżący – już w trakcie sporu sądowego – zobowiązał się w umowie z ZUS do spłaty należności składkowych za okres poprzedzający sporny oraz także za okres od maja 2015 r. do stycznia 2016 r. to kwestionowanie przez niego w apelacji istnienia zadłużenia za okres wcześniejszy niż objęty decyzją oraz twierdzenie, iż za okres sporny opłacił zadłużenie – jest nieprzekonujące, niekonsekwentne i niewiarygodne.

Nietrafne jest stanowisko apelacji co do wadliwego rozkładu ciężaru dowodu przez Sąd I instancji. Skoro płatnik nie kwestionował istnienia przedmiotowego zadłużenia do dnia 02 maja 2016r., wskazywał natomiast, iż nie było podstaw do zaliczenia dokonanych przez niego w tej dacie wpłat na poczet innego zadłużenia składkowego, bo je uprzednio zapłacił, albo uległo przedawnieniu, to na nim spoczywał ciężar wykazania prawdziwości tych twierdzeń. Okoliczności tych ubezpieczony w żaden sposób nie wykazał. Podkreślić przy tym należy, iż twierdzenia te są bardzo ogólnikowe, skoro skarżący nie wskazał kiedy, z jakiego tytułu, w jakiej wysokości dokonał wpłat, które należności składkowe w jego ocenie są przedawnione.

Porównanie zaś kwot zaległości składkowych objętych układem ratalnym a dotyczących okresu przed majem 2015 r. i kwot spornych zaległości wystarcza dla ustalenia, iż w dacie wydania przedmiotowej decyzji zadłużenie płatnika obejmowało również należności składkowe na FUS, FUZ, FP o wcześniejszym (niż sporne należności) terminie płatności, a przy tym w kwotach wyższych niż kwota pozostała po rozliczeniu wpłaty na kwiecień 2015r. Powyższe ustalenie wystarczy dla stwierdzenia, iż - stosownie do powołanych przepisów rozporządzenia - nie było podstaw do zaliczenia przez ZUS „nadwyżki” wynikającej z wpłat w dniu 02 maja 2016r. na poczet spornych zaległości. W konsekwencji bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu jest na jakie konkretnie zaległości Zakład przeznaczył powyższą „nadwyżkę” oraz czy rozliczył ją na poczet innych zaległości prawidłowo (zatem zbędnym było badanie wymagalności

tych innych zaległości, badanie czy płatnik je uiszczył i kiedy, rozliczane wszystkich kont płatnika; zbędnym było również weryfikowania prawidłowości zaliczenia wpłat na poczet kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnienia i zobowiązanie ZUS do przedstawienia akt egzekucyjnych wraz z tytułami wykonawczymi oraz dowodów doręczenia płatnikowi tytułów wykonawczy zgodnie z żądaniem płatnika zawartym w piśmie z dnia 17 lipca 2017r. k. 101-102 a.s. i z dnia 16 października 2017r. k. 137-139 a.s.). Istotne było bowiem, że nie było podstaw do zaliczenia jej na poczet spornych należności składkowych. W tym miejscu wskazać jeszcze można, iż płatnik przyznał, iż kwota zaległości składkowych za okres 2002-2008 jest wyższa niż kwota sporna (protokół rozprawy apelacyjnej k. 96 a.s.)

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, iż zgodnie z wpisem do CEDIG płatnik rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej w dniu 31 lipca 2001r. i do dnia wyrokowania w sprawie przez Sad I instancji nie zgłosił zaprzestania, zawieszenia tej działalności. Zgodnie z domniemaniem faktycznym wynikającym z wpisu do CEDiG należało w sprawie przyjąć zatem, iż również w okresie objętym układem płatnik prowadził działalność gospodarczą. (Nadto na rozprawie apelacyjnej w dniu 05 maja 2017r. płatnik przyznał, iż w latach 2002-2016 prowadził działalność ale była ona niedochodowa, w związku z czym nie odprowadzał z tego tytułu składek.). Konsekwencją powyższego było stwierdzenie, iż w okresie od lipca 2001 do daty decyzji skarżący podlegał z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu, a tym samym miał ustawowy obowiązek odprowadzania terminowo składek należnych z tego tytułu (art. 46 ust 1 usus). Obowiązek opłacania składek przez przedsiębiorcę wynika natomiast z przepisu 104 ust 1 pkt 3 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2017.1065 j.t.). W takiej sytuacji ciężar dowodu, iż z obowiązku tego przedsiębiorca się wywiązywał prawidłowo, jak też wykazania, iż zobowiązania składkowe wygasły spoczywa na osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądu wyznacza przedmiot zaskarżonej decyzji oraz odwołanie od niej, które nie może jednak wykraczać poza zakres decyzji. Przedmiotem sporu były należności składkowe za okres maj 2015-styczeń 2016r. Z tego względu skuteczność zarzutu przedawnienia można oceniać wyłącznie w odniesieniu do zaległości za sporny okres. W myśl art. 24 ust 4 usus, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. W świetle powyższego przepisu w związku z art. 47 ust 1 pkt 1 i art. 32 usus, termin przedawnienia najstarszych zaległości składkowych objętych przedmiotową decyzją (tj. za maj 2015r.) uległyby przedawnieniu nie wcześniej niż w czerwcu 2020 r. Przy tym stosownie do art. 24 ust 5a usus w związku z art 29 a ust 1a usus, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia zawarcia układu ratalnego do dnia terminu płatności odroczonej należności z tytułu składek lub ostatniej raty. W świetle powyższego, bezpodstawnie skarżący powołuje się na przedawnienie składek objętych decyzją.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji wyjaśnić jeszcze trzeba, że przedmiotem apelacji może być naruszenie przez Sąd pierwszej instancji określonych przepisów prawa, czy to materialnego czy to procesowego. Ewentualne naruszenie przez Zakład przepisów kodeksu postępowania administracyjnego na etapie postępowania wyjaśniającego nie może zatem stanowić skutecznego zarzutu apelacji. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania (vide np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2012r. II UK 271/11 LEX nr 1215442). W konkretnej sprawie nie ma podstaw do stwierdzenia, iż przedmiotowa decyzja Zakładu zawierała takiego wady formalne, które by ją zdyskwalifikowały w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania.

W świetle powyższych rozważań, za bezpodstawny należało również uznać zarzut naruszenia art. 467 § 4 kpc w sposób który miałby istotny wpływ na rozstrzygnięcie. Podkreślić w tym miejscu należy, iż stosownie do dyspozycji tego przepisu zwrot akt do organu rentowego jest uzasadniony w sytuacji, gdy w materiale zgromadzonym przez ZUS nie zachodziły tak istotne braki, których uzupełnienie w postępowaniu sądowym połączone byłoby ze znacznymi trudnościami Wbrew bowiem stanowisku skarżącego, taka sytuacja nie miała w sprawie miejsca.

Nietrafnie skarżący zarzucił Sądowi I instancji naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego. Poza omyłką w oznaczeniu daty dokonania przez skarżącego trzech przelewów ze wskazaniem deklaracji „kwiecień 2015r. (Sąd Okręgowy wskazał na datę 10 kwietnia 2015r. zamiast 2 kwietnia 2015r.) oraz wskazaniem, iż decyzja dotyczy także składek na FPGiŚP, ustalenia faktyczne tego Sądu, Sąd II instancji w pełni akceptuje i przyjmuje za własne, gdyż zostały oparte na prawidłowo zgromadzonym i ocenionym materiale dowodowym. W konsekwencji ustaleń tego Sądu, jak również ustaleń dokonanych przez Sąd odwoławczy (w powołanym wyżej zakresie) należało stwierdzić, iż zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Nadmienić przy tym należy, iż przepis § 12 ust 1 rozporządzenia nie miał zastosowania w sprawie, gdyż normuje sposób rozliczenia wpłaty składek, gdy wpłata jest niższa niż kwota należnych składek rozliczonych w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy. Sąd I instancji wprawdzie powołał ten przepis, ale nie stanowił on podstawy rozstrzygnięcia, co wynika z uzasadnienia wyroku. Ponieważ skarżący nie wykazał, iż uścił należności składkowe za sporny okres, decyzja pozwanego ustalająca obowiązek zapłaty tych należności przez płatnika zgodnie z art. 46 ust 1usud jest prawidłowa.

Nie jest skuteczny też zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w sposób mający wpływ na wynik sprawy, poprzez brak uzasadnienia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 wyroku. Zarzut ten jest chybiony mimo że uzasadnienie wyroku Sądu drugiej instancji w tym zakresie jest lakoniczne. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2001 r., III CKN 112/99 (LexPolonica nr 380620) sąd nie uchybia regułom art. 328 § 2 k.p.c., jeśli ze sporządzonego przez niego uzasadnienia wynikają przyczyny rozstrzygnięcia, choćby podane w sposób lakoniczny. Jak wynika natomiast z uzasadnienia wyroku skarżący został obciążony obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przez Sąd I instancji, z uwagi na przegranie sporu (oddalenie jego odwołania). Niesłusznie zatem apelujący zarzuca Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów art. 98 § 1 i 3 kpc w związku z art. 108 § 1 kpc, stanowiących podstawę ww. rozstrzygnięcia, skoro wynika z nich, iż koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego przeciwnika, obciążają stronę, która spór przegrała. Stosownie do § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz.U.2015.poz 1804 ze zm. – w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania tj. w czerwcu 2016r.) minimalna stawka w sprawie o wartości przedmiotu sporu powyżej 5000 zł do 10 000 zł to kwota 2400 zł. Wartością przedmiotu sporu w sprawie była kwota składek za okres sporny – art. 19 § 1 i art. 20 kpc a contrario. Tym samym Sąd I instancji obciążył skarżącego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego w najniższej możliwej wysokości; stosownie do § 15 ust 1 rozporządzenia z 22 października 2015r., zaznaczyć trzeba, iż ocena nakładu pracy pełnomocnika Zakładu miałaby znaczenie w sytuacji określonej § 15 ust 3 tego rozporządzenia, tj. wówczas gdyby Sąd I instancji ustalił wysokość kosztów zastępstwa procesowego w wysokości przewyższającej stawkę minimalną. Taka sytuacja w sprawie nie miała miejsca.

W konsekwencji, na podstawie art. 385 kpc, apelację płatnika należało oddalić jako bezzasadną (pkt I).

Zgłoszony na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 października 2017 r. wniosek płatnika o umorzenie jego należności składkowych wobec ZUS za okres od stycznia 2002r. do lutego 2009r. , stosownie do art. 477¹⁰ § 2 kpc Sąd Apelacyjny przekazał do rozpoznania organowi rentowemu (punkt II sentencji). W myśl bowiem powołanego przepisu, jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie , dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd odwoławczy orzekł zgodnie z przepisami art. 98 § 1 i 3, art. 99, art. 108 § 1 kpc, zasądzając je na rzecz pozwanego od płatnika, jako strony przegrywającej spór. Na koszty te składały się koszty zastępstwa procesowego pozwanego – radcy prawnego, a ich wysokość została ustalona zgodnie z przepisami § 2 pkt 4, § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz.U.2015.poz 1804 ze zm. – w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji - w listopadzie 2016r.) tj. 1350 zł (75% 1800 zł). Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd II instancji ustalił w wysokości minimalnej, mając na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia – art. 109 § 2 kpc in fine.

SSA Alicja Podlewska SSA Michał Bober SSA Bożena Grubba

.